

Plan van Aanpak

project:	Hessenweg 109-115, De Bilt
fase in AMZ-cyclus:	inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek
auteur:	G.P.A.M. Nieuwlaat
datum:	19-11-2020

In opdracht van Weltevreden B.V. voert ADC ArcheoProjecten een inventariserend veldonderzoek uit op de locatie Hessenweg 109-115 in De Bilt, gemeente De Bilt (afb. 1 en 2). De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen sloop van de bestaande bebouwing en bouw van een drietal nieuwe winkelpanden met woonfunctie op de verdiepingen. Verder zal een parkeerplaats en verschillende bergingen worden gerealiseerd.

In 2020 is voor het plangebied een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd.¹ Op basis van de resultaten van dit onderzoek is geadviseerd om een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek uit te voeren. In het kader hiervan wordt het in dit Plan van Aanpak beschreven onderzoek uitgevoerd.

In Nederland dient het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied te gebeuren op grond van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.1). Gemeenten kunnen hierop aanvullende uitvoeringskaders vaststellen. De gemeente De Bilt heeft voor zover bekend echter geen aanvullende uitvoeringskaders vastgesteld voor het uitvoeren van archeologisch vooronderzoek, noch zijn deze voor dit project afzonderlijk opgesteld. Dit onderzoek is dus gebaseerd op de algemene criteria die in de KNA staan geformuleerd.

¹ Nieuwlaat, 2020

Administratie gegevens

opdrachtgever:	Weltevreden B.V. N. van 't Klooster P.C. Staalweg 110B 3721 TJ Bilthoven Tel.: 030 2003211 E-mail: n.vantklooster@weltevredenbv.nl
fase AMZ-cyclus:	bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek
aanleiding:	Bouw 3 nieuwe winkelpanden met bovenliggende woningen
locatie:	Hessenweg 109-115
plaats:	De Bilt
gemeente:	De Bilt
provincie:	Utrecht
kadastrale gegevens:	gemeente De Bilt, sectie D, nummers 6248, 6249, 5506 en 5507
kaartblad:	32C (1:25.000)
oppervlakte plangebied:	1111 m ²
coördinaten:	140.799 / 457.878 140.832 / 457.864 140.821 / 457.836 140.787 / 457.850
bevoegde overheid met contactgegevens:	gemeente De Bilt Soestdijkseweg Zuid 173 3721 AB Bilthoven 030 2289411
deskundige namens de bevoegde overheid met contactgegevens	Utrecht Omgevingsdienst Archimedeslaan 6 3584 BA Utrecht 088-0225000 info@odru.nl
goedkeuring rapport door bevoegde overheid:	verondersteld, rapport is door opdrachtgever/initiatiefnemer voorgelegd
Archis-zaaknummer:	4922340100
ADC-projectcode:	4220910
auteur:	G.P.A.M. Nieuwlaat
autorisatie:	B. Jansen
periode van uitvoering:	November 2020
beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort

Landschappelijke situatie

Bron	Informatie
Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 (landsdekkende, digitale versie) ²	Ongekarteed, omgeving bestaat uit gordeldekzandvelingen (L52) in het noorden en een vlakte van (ten dele) verspoeld dekzand (M53) in het zuiden.
Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (landsdekkende, digitale versie) ³	Leemarme lage enkeerdgronden (EZg21) of leemarme zwarte hoge enkeerdgronden (zEZ21).
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN3) ⁴	2m +NAP
DINO loket	Formatie van Bostel, Laagpakket van Wierden. Soms formatie van Echteld in de top. Op 3 meter overgang naar Formatie van Drenthe. Alle lagen voornamelijk zand, fijn tot matig grof, lokaal kan leem in de top liggen.

Verwachtingsmodel⁵

Karakteristiek	Omschrijving
datering:	Mesolithicum – Nieuw e Tijd
complextype(n):	Kamp, perceelsgrenzen, erf.
omvang:	onbekend
landschappelijke en/of geologische context:	Langs de historische Hessensteeg
diepteligging:	0-1,50 cm -mv, afhankelijk van aanwezigheid ophogingspakket en/of esdek, en diepte verstoring van sloop huidige bebouwing.
locatie:	1111 m ²
soort vindplaats:	Vindplaats met een archeologische laag / “off site” - vindplaats
uiterlijke kenmerken:	Spreiding van vuurstenen artefacten, fragmenten aardewerk of bouw materiaal
conservering:	Slecht tot goed. Conservering onder esdek of ophogingslaag, of vergraven door verstoringen.
wordt het archeologisch relevante niveau bedreigd door de voorgenomen werkzaamheden:	onbekend

Doel- en vraagstelling

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het aanvullen en toetsen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting. In lijn met de conclusie naar aanleiding van de gespecificeerde verwachting is gekozen voor een verkennend booronderzoek.

Met het verkennende booronderzoek zal de bodemopbouw en de mate van intactheid daarvan bepaald worden. Het leidt tot beantwoording van de volgende onderzoeksvragen:

- *Wat is de geomorfologische situatie en de geologische en bodemkundige opbouw van het plangebied?*
- *Is sprake van een natuurlijke (intacte) bodemopbouw of is deze (deels) verstoord? Indien sprake is van verstoringen, wat is de diepte en omvang van de verstoring?*
- *Zijn er archeologisch relevante geo(morfo)logische eenheden of lagen aanwezig in het plangebied?*
- *Zo ja, op welke diepte ten opzichte van maaiveld en NAP?*
- *Alhoewel niet het doel van een verkennend booronderzoek, zijn er desondanks toch archeologische indicatoren aangetroffen?*

Zo ja:

- *Op welke diepte ten opzichte van maaiveld en NAP zijn deze archeologische indicatoren aangetroffen?*
- *Wat is de horizontaal ruimtelijke spreiding van deze archeologische indicatoren?*
- *Wat is de aard en ouderdom van deze indicatoren?*
- *In welk opzicht kan op basis van het veldonderzoek de archeologische verwachting worden bijgesteld?*
- *In hoeverre worden de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

² Alterra 2008.

³ Alterra 2014.

⁴ ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer.

⁵ Verwijzing

Uitvoeringsplan veldwerkzaamheden

Voor het beantwoorden van bovengenoemde onderzoeksvragen is de volgende onderzoeksmethode voorgeschreven:

aantal boringen:	5
boorgrid:	geen
diepte boringen:	2m –mv of 0,5m in de C-horizont
boormethode:	Edelmanboor met diameter 7 cm of gutsboor met diameter 3 cm (handmatig)
bemonstering:	versnijden en/of verbrokkelen

De lithologische en bodemkundige kenmerken van de boringen zijn beschreven conform respectievelijk NEN 5104⁶ en het Systeem voor de bodemclassificatie voor Nederland, de hogere niveaus⁷ en vastgelegd middels het invoerprogramma Deborah. De X- en Y-coördinaten en de maaiveldhoogtes worden ingemeten met een GPS met een nauwkeurigheid van 1 cm.

Bij wijzigingen met betrekking tot de werkwijze geldt dat deze schriftelijk worden vastgelegd en gemeld conform de bepalingen in de BRL 4000.

Monsternameplan

Hoewel een verkennend booronderzoek niet als primair doel het opsporen van archeologische vindplaatsen en indicatoren heeft, zullen eventuele relevante archeologische vondsten wel worden verzameld en indien mogelijk globaal worden gedetermineerd. Ook voor het onderzoek relevante bodemlagen zullen worden bemonsterd.

Rapportage

In een rapport zullen de bevindingen van het onderzoek worden samengevat. Het veldonderzoek wordt gerapporteerd conform specificaties VS05, VS06 en VS07. Het rapport besluit met een advies over hoe om gegaan moet worden met eventuele archeologische waarden en met daarbij eventueel een advies voor vervolgonderzoek. Het vervolgonderzoek kan bestaan uit: geen actie, beschermen of aanvullend onderzoek. Het rapport zal in conceptvorm worden aangeboden aan de opdrachtgever. Het commentaar wordt verwerkt in het definitieve rapport.

Planning van het veldwerk en in te zetten KNA-actoren

Datum	activiteit	KNA-actor (titel/functie)
27-11-2020	verkennend booronderzoek	G.P.A.M. Nieuwlaat (prospector)

De definitieve aanvangsdatum is in overleg met de opdrachtgever vastgesteld. Het is mogelijk dat tijdens het veldonderzoek vastgesteld wordt dat afgeweken moet worden van het plan van aanpak, of dat meer- of minderwerk nodig is. In dit geval wordt overleg gepleegd met de opdrachtgever. De opdrachtgever heeft de mogelijkheid na afloop van het veldwerk te informeren naar voorlopige resultaten van het onderzoek.

⁶ Bosch 2005; Nederlands Normalisatie-Instituut 1989.

⁷ De Bakker 1989.

Afb. 1 Detailkaart van het plangebied

Afb. 2 Boorplan

Veiligheidsplan

ALARM : 112

Niet-spoedeisende gevallen
Brandweer en Politie::

0900-8844

ROM INTEGRAAL ADVIES

Aan Gemeente De Bilt
T.a.v. J. Theeuwen
Onderwerp ROM advies archeologisch PvA Hessenweg 109-115
in De Bilt
Adviseur ROM G. Bot
Telefoon 088 - 022 50 00
Datum 16 december 2020
Kenmerk Z/20/163071 / D - 460697

Inleiding

De gemeente De Bilt heeft ons gevraagd het opgestelde archeologisch Plan van Aanpak, ten behoeve van de beoogde ontwikkeling aan de Hessenweg 109-115, inhoudelijk te beoordelen.

Korte conclusie

Thema	Beoordeling	Belemmeringen
Archeologie	Akkoord	-

Archeologie

Conclusie:

1. Het Plan van Aanpak (PvA) is akkoord.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 Het Plan van Aanpak (PvA) is akkoord.

Wij hebben het PvA beoordeeld en hebben daarop geen opmerkingen. Het PvA voldoet aan de richtlijnen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA). De voorgestelde onderzoeksmethodiek is goed afgestemd op de archeologische verwachting voor het plangebied. Het PvA kan worden goedgekeurd. Het booronderzoek dient conform PvA en de richtlijnen van de KNA te worden uitgevoerd.

Wat is getoetst?

- Nieuwlaat, G.P.A.M. 2020: Plan van Aanpak inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek, Hessenweg 109-115 De Bilt. Concept d.d. 19 november 2020, ADC ArcheoProjecten, Amersfoort.

Waaraan is getoetst?

- Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) versie 4.1.
- Archeologisch Informatie Systeem ARCHIS van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.
- Archeologiebeleid gemeente De Bilt: Wink, K., J. Sprangers, W.B. Verschoof, S. van der Veen & J.A.T. Wijnen 2013: *Archeologische (verwachtings)waarden- en beleidsadvieskaart van de gemeente De Bilt*. RAAP-rapport 2596, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.

Hessenweg 109-115, De-Bilt

Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

G.P.A.M. Nieuwlaat

Colofon

ADC Rapport 5315

Hessenweg 109-115, De Bilt

Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

Auteur: G.P.A.M. Nieuwlaat

In opdracht van: Weltevreden B.V.

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 1 juli 2022

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Status onderzoek: concept

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:

B. Jansen

ISSN 1875-1067

ADC ArcheoProjecten

Postbus 1513

3800 BM Amersfoort

Tel. 033-299 81 81

E-mail info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding en administratieve gegevens	6
2 Bureauonderzoek	8
2.1 Doelstelling en vraagstelling	8
2.2 Methodiek	8
2.3 Resultaten	8
2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie	10
3 Inventariserend Veldonderzoek	12
3.1 Plan van Aanpak	12
3.2 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)	13
3.3 Conclusies	13
4 Aanbeveling	15
Literatuur	16
Geraadpleegde websites	17
Lijst van afbeeldingen en tabellen	18
Bijlage 1 Boorgegevens	

Samenvatting

In opdracht van Weltevreden B.V. heeft ADC ArcheoProjecten in november 2020 een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd op de locatie Hessenweg 109-115 in De Bilt. De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen sloop van de bestaande bebouwing en bouw van een drietal nieuwe winkelpanden met woonfunctie op de verdiepingen. Verder zal een parkeerplaats en verschillende bergingen worden gerealiseerd.

Op basis van het bureauonderzoek werd verwacht dat het plangebied in een gebied met dekzandwelingen zou liggen. Aan het oppervlak werd een plaggendeek of eerdlaag verwacht. Onder dit pakket zouden archeologische resten van het Mesolithicum tot aan de Nieuwe tijd aanwezig kunnen zijn. Op oud kaartmateriaal zijn geen aanwijzingen voor historische bebouwing in het plangebied tot aan de eerste helft van de 20^e eeuw. Tot die tijd lijkt het plangebied een agrarisch gebruik te hebben gehad. Teneinde deze verwachting te toetsen en aan te vullen is in het plangebied een verkennend booronderzoek uitgevoerd.

Tijdens het veldonderzoek is de aanwezigheid van een eerdlaag aangetoond. Deze lag direct op de C-horizont, en onder de vloer van het huidige pand. De eerdlaag bevatte enkele puinresten, en er waren brokken van de C-horizont in aanwezig. De top van de C-horizont is niet meer intact in het plangebied. De kans op archeologische resten in het plangebied is hiermee zeer gering.

ADC ArcheoProjecten adviseert om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is nooit volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet.

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Afkorting	Tijd in jaren
Nieuwe tijd:	NT	1500 - heden
Middeleeuwen:	XME	450 – 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen	LME	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	VME	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	ROM	12 voor Chr. – 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	ROML	270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd	ROMM	70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd	ROMV	12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	IJZ	800 – 12 voor Chr.
Late IJzertijd	IJZL	250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd	IJZM	500 - 250 voor Chr.
Vroege IJzertijd	IJZV	800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	BRONS	2000 - 800 voor Chr.
Late Bronstijd	BRONSL	1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd	BRONSM	1800 - 1100 voor Chr.
Vroege Bronstijd	BRONSV	2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	NEO	5300 – 2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	NEOL	2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum	NEOM	4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum	NEOV	5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	MESO	8800 – 4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	MESOL	6450 - 4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum	MESOM	7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum	MESOV	8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	PALEO	tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	PALEOL	35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum	PALEOM	300.000 – 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum	PALEOV	tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding en administratieve gegevens

In opdracht van Weltevreden B.V. heeft ADC ArcheoProjecten in november 2020 een bureauonderzoek en in juni 2022 een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd op de locatie Hessenweg 109-115 in De Bilt (afb. 1 en 2).

De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen sloop van de bestaande bebouwing en bouw van een drietal nieuwe winkelpanden met woonfunctie op de verdiepingen. Verder zal een parkeerplaats en verschillende bergingen worden gerealiseerd.

Sinds 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden en is de Monumentenwet 1988 komen te vervallen. De bepalingen van een deel van de Monumentenwet zijn opgenomen in de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de toekomstige Omgevingswet. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is. Op grond van de Erfgoedwet moeten archeologische (verwachtings)waarden gewaarborgd zijn in het bestemmingsplan. In het vigerende bestemmingsplan Hessenweg 2010, dat op 10-03-2020 door de gemeente De Bilt is vastgesteld, heeft het plangebied geen dubbelstemming Archeologie.¹ In 2013 is echter wel archeologische waarde 1 toegekend aan het plangebied, in de toen opgestelde archeologische (verwachtings)waarden- en beleidsadvieskaart van de gemeente De Bilt². Volgens de hierin opgenomen bestemmingsregels is archeologisch onderzoek verplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 500 m² en dieper dan 50 cm beneden het huidige maaiveld.

Omdat de archeologische vrijstellingsgrenzen worden overschreden dient de initiatiefnemer in het kader van de omgevingsvergunning een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader van dit proces heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.

In Nederland dient het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied te gebeuren conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.1).³ Gemeenten kunnen hierop aanvullende uitvoeringskaders vaststellen. De gemeente De Bilt heeft voor zover bekend geen aanvullende uitvoeringskaders vastgesteld voor het uitvoeren van archeologisch vooronderzoek, noch zijn deze voor dit project afzonderlijk opgesteld.⁴ Voor dit onderzoek zijn daarom enkel de protocollen van de vigerende KNA gevolgd.

¹ <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/>

² Wink, Sprangers, Verschoof, vd Veen, 2013

³ SIKB 2018.

⁴ Controle documenten op intern bedrijfsnetwerk

De volgende administratieve gegevens zijn van toepassing:

opdrachtgever:	Weltevreden B.V. N. van 't Klooster P.C. Staalweg 110B 3721 TJ Bilthoven Tel.:030 2003211 E-mail:n.vantklooster@weltevredenbv.nl
fase AMZ-cyclus:	bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek
aanleiding:	Bouw 3 nieuwe winkelpanden met bovenliggende woningen
locatie:	Hessenweg 109-115
plaats:	De Bilt
gemeente:	De Bilt
provincie:	Utrecht
kadastrale gegevens:	gemeente De Bilt, sectie D, nummers 6248, 6249, 5506 en 5507
kaartblad:	32C (1:25.000)
oppervlakte plangebied:	1111 m ²
coördinaten:	140.799 / 457.878 140.832 / 457.864 140.821 / 457.836 140.787 / 457.850
bevoegde overheid met contactgegevens:	gemeente De Bilt Soestdijkseweg Zuid 173 3721 AB Bilthoven 030 2289411
deskundige namens de bevoegde overheid met contactgegevens	Utrecht Omgevingsdienst Archimedeslaan 6 3584 BA Utrecht 088-0225000 info@odru.nl
goedkeuring rapport door bevoegde overheid:	n.n.b.
Archis-zaaknummer:	4922340100
ADC-projectcode:	4220910
auteur:	G.P.A.M. Nieuwlaat
autorisatie:	B. Jansen
periode van uitvoering:	November 2020
beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort

2 Bureauonderzoek

2.1 Doelstelling en vraagstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van bureauonderzoek is het aan de hand van schriftelijke bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting.

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- *Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

2.2 Methodiek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.1 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Tijdens het bureauonderzoek worden diverse bronnen geraadpleegd, wat leidt tot het opstellen van een gespecificeerde verwachting. De gespecificeerde verwachting kan worden beschouwd als de conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of archeologische waarden in het plangebied worden verwacht. Als dit het geval is, zal zo mogelijk de aard, de omvang, de diepteligging en de datering van deze waarden worden beschreven. Indien relevant zal de omvang worden weergegeven op een kaart.

2.3 Resultaten

2.3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied, beschrijving huidig gebruik en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

Het plangebied is gelegen in het centrum van De Bilt. Het wordt begrensd door de Hessenweg in het oosten, de overige grenzen zijn perceelsgrenzen van de omliggende bebouwing.

Het plangebied bevat momenteel verschillende winkelpanden die voorafgaand aan het veldonderzoek verwijderd zullen worden.

Het milieuhygiënisch onderzoek in het plangebied zal in dezelfde periode als een archeologisch booronderzoek plaatsvinden.

In het kader van het onderzoek zijn gegevens met betrekking tot de aanwezigheid van ondergrondse kabels en leidingen opgevraagd bij het KLIC. Uit de ontvangen gegevens blijkt dat de bekende kabels en leidingen langs de oostgrens van het plangebied liggen.

Van het plangebied zelf zijn onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom zijn tevens gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarmee het onderzoeksgebied kan worden gedefinieerd als het gebied binnen een straal van circa 500 m rondom het plangebied. De begrenzing van deze zone is gebaseerd op het gegeven dat hierbinnen sprake is van voldoende informatie om een uitspraak te doen over de archeologische verwachting die representatief is voor het plangebied.

In het plangebied zijn de volgende ingrepen gepland:

aard ingreep:	Bouw 3 winkelpanden met bovengelegen woonfunctie
onderkeldering:	Plaatselijk t.b.v. een tweetal liften
oppervlakte bodemverstoring:	1111 m ²
locatie toekomstige verharding en bovengrondse infrastructuur:	Toegangsweg langs zuidgrens, parkeerplaats aan de westzijde v.h. plangebied.

De consequentie van de voorgenomen ontwikkeling kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

2.3.2 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

Het plangebied ligt in het centrum van De Bilt. Hierdoor zijn weinig directe aardwetenschappelijke waarden gekarteerd in het plangebied. Op basis van de gegevens buiten de bebouwing kan het volgende worden aangenomen voor het plangebied:

Bron	Informatie
Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 (landsdekkende, digitale versie) ⁵ (afb. 3)	Ongekarteerd, omgeving bestaat uit gordeldekzandwelvingen (L52) in het noorden en een vlakte van (ten dele) verspoeld dekzand (M53) in het zuiden.
Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (landsdekkende, digitale versie) ⁶ (afb. 4)	Leemarme lage enkeerdgronden (EZg21) of leemarme zwarte hoge enkeerdgronden (zEZ21).
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN3) ⁷ DINO loket	2m +NAP Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden. Soms formatie van Echteld in de top. Op 3 meter overgang naar Formatie van Drenthe. Alle lagen voornamelijk zand, fijn tot matig grof, lokaal kan leem in de top liggen.

2.3.3 Beschrijving van bekende archeologische waarden

In het plangebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld (zie afbeelding 5):

Rijksmonument/ AMK-terrein ⁸	Omschrijving	Datering ⁹	Opmerking
12216	centrum	LME/NT	Oude dorpskern van De Bilt

Archis 3 zaakidentificatie	Omschrijving	Datering ¹⁰	Opmerking
4749236100	Fragmenten aardewerk	LME-B/NT	In plaggendek gevonden tijdens booronderzoek. Plaggendek waarschijnlijk over lange periode gevormd gezien brede datering aardewerk.
2264860100	Bouwmateriaal + aardewerk	LME-B + NT	In ophogingspakket aangetroffen materialen.

Archis 3 zaakidentificatie	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
4806049100	bureau-/booronderzoek	Verstoorde bodem of ophogingslaag, soms intact plaggendek eronder.	Gedeeltelijk vrijgeven, gedeeltelijk archeologisch begeleiden.
2304403100	Archeologische begeleiding	Enkele kuilen uit de Nieuwe Tijd	Geen verder onderzoek noodzakelijk.
4596916100	Bureau-/booronderzoek	Ondergrond ernstig verstoord	Vrijgegeven

⁵ Alterra 2008.

⁶ Alterra 2014.

⁷ ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer.

⁸ Sinds 2014 wordt de Archeologische Monumentenkaart niet meer bijgehouden door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De huidige AMK moet daarom als een statisch bestand worden beschouwd.

⁹ Voor een verklaring van de afkortingen, zie tabel 1.

¹⁰ Voor een verklaring van de afkortingen, zie tabel 1.

Archis 3 zaakidentificatie	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
4007056100	bureauonderzoek	Middelhoge verwachting	Booronderzoek
4011932100	Booronderzoek	Tot in dekzand verstoord	vrijgeven
2364344100	Bureau-/ booronderzoek	Deels verstoord, deels intacte podzolbodems	vrijgeven
4749236100	Bureau-/ booronderzoek	Deels verstoord, geen podzol. Plaggende aanwezig.	vrijgeven
2264860100	Archeologische begeleiding	Dik ophogingspakket, 2 greppels aangetroffen	Geen verder onderzoek nodig

Op de gemeentelijke verwachtings- en beleidsadvieskaart ligt het plangebied binnen een zone met een middelhoge tot hoge verwachting. Archeologisch onderzoek in de omgeving laat een gemengd beeld zien. Op enkele locaties is een plaggende of ophogingslaag aanwezig, waaronder archeologische resten geconserveerd kunnen zijn. In de omgeving zijn echter ook veel verstoringen waargenomen die tot in de C-horizont reiken, en waarmee dus een eventueel archeologisch niveau vergraven is.

2.3.4 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Jaartal	Historische situatie
Kadastrale minuut ¹¹	1832 (afb. 6)	Hessenweg aanwezig, heet dan Hessensteeg. Bebouwing niet aanwezig, land in gebruik als bouwland.
Bonnekaart	1890 (afb. 7).	Overkant van de Hessensteeg heeft bebouwing
Bonnekaart ¹²	1932	Hessensteeg wordt Hessenweg. Westzijde is nu ook bebouwd.
Topografische kaart ¹³	1953 (afb. 8)	Huidige stratenpatroon en bebouwing ten westen van het plangebied is ontstaan.

Op basis van het bestuderen van de historische kaarten is duidelijk geworden dat de Hessenweg en omliggende percelen geen onderdeel uitmaakt van de oudste delen van De Bilt maar zijn oorsprong heeft als grond voor agrarisch gebruik. Het plangebied en de directe omgeving hiervan is sinds het einde van de 19^e eeuw langzaam verder bebouwd geraakt tot het huidige stratenpatroon halverwege de 20^e eeuw is vastgelegd. Er zijn geen gegevens over bodemvervuiling of verdere verstoringen bekend voor het plangebied¹⁴.

2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie

De eerste, voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag “Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?” kan als volgt worden beantwoord:

Voor de gespecificeerde verwachting gelden de volgende karakteristieken:

¹¹ Hisgis.nl

¹² Topotijdreis.nl

¹³ Topotijdreis.nl

¹⁴ Bodemloket.nl

Karakteristiek	Omschrijving
datering:	Mesolithicum –Nieuwe Tijd
complextype(n):	Kamp, perceelsgrenzen, erf.
omvang:	onbekend
landschappelijke en/of geologische context:	Langs de historische Hessensteeg
diepteligging:	0-1,50 cm -mv, afhankelijk van aanwezigheid ophogingspakket en/of plaggendeek, en diepte versterking van sloop huidige bebouwing.
locatie:	hele plangebied
soort vindplaats:	Vindplaats met een archeologische laag / “off site” - vindplaats
uiterlijke kenmerken:	Spreiding van vuurstenen artefacten, fragmenten aardewerk of bouw materiaal
conservering:	Slecht tot goed. Conservering onder plaggendeek of ophogingslaag, of vergraven door verstoringen.
wordt het archeologisch relevante niveau bedreigd door de voorgenomen werkzaamheden:	onbekend

De beantwoording van de tweede onderzoeksvraag “*Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*” is als volgt:
Nee, het plangebied is met deze bureaustudie niet voldoende onderzocht. Om de kans op de aanwezigheid van archeologische resten te bepalen is vooral het verwerven van inzicht in de bodemopbouw en de mate van intactheid daarvan van belang. Geadviseerd wordt daarom een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek uit te voeren (zie hoofdstuk 3).

3 Inventariserend Veldonderzoek

3.1 Plan van Aanpak

3.1.1 Inleiding

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het toetsen en waar nodig aanvullen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting (par. 2.4). Het inventariserend veldonderzoek zal bestaan uit een verkennend booronderzoek. De werkwijze is gericht op het in kaart brengen van de bodemopbouw en het vaststellen van (grootschalige) verstoringen, waarbij tevens rekening is gehouden met aard en diepte van de geplande ingrepen. Op 19-11-2020 is een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld, waarin de werkwijze van het onderzoek is vastgelegd.

Het verkennende booronderzoek leidt tot beantwoording van de volgende onderzoeksvragen:

- *Wat is de geomorfologische situatie en de geologische en bodemkundige opbouw van het plangebied?*
- *Is sprake van een natuurlijke (intacte) bodemopbouw of is deze (deels) verstoord? Indien sprake is van verstoringen, wat is de diepte en omvang van de verstoring?*
- *Zijn er archeologisch relevante geo(morfo)logische eenheden of lagen aanwezig in het plangebied?*
- *Zo ja, op welke diepte ten opzichte van maaiveld en NAP?*
- *Alhoewel niet het doel van een verkennend booronderzoek, zijn er desondanks toch archeologische indicatoren aangetroffen?*

Zo ja:

- *Op welke diepte ten opzichte van maaiveld en NAP zijn deze archeologische indicatoren aangetroffen?*
- *Wat is de horizontaal ruimtelijke spreiding van deze archeologische indicatoren?*
- *Wat is de aard en ouderdom van deze indicatoren?*
- *In welk opzicht kan op basis van het veldonderzoek de archeologische verwachting worden bijgesteld?*
- *In hoeverre worden de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

3.1.2 Uitvoeringsplan veldwerkzaamheden

Voor het beantwoorden van de in par. 3.1.1 genoemde onderzoeksvragen wordt de volgende onderzoeksmethode voorschreven:

aantal boringen:	5
boorgrid:	verspreid over het plangebied
diepte boringen:	2 m –mv of 0,5m in de C-horizont
boormethode:	Edelmanboor met diameter 7 cm of gutsboor met diameter 3 cm (handmatig)
bemonstering:	versnijden en/of verbrokkelen

De lithologische en bodemkundige kenmerken van de boringen zijn beschreven conform respectievelijk NEN 5104¹⁵ en het Systeem voor de bodemclassificatie voor Nederland, de hogere niveaus¹⁶ en vastgelegd middels het invoerprogramma Deborah. De X- en Y-coördinaten worden ingemeten ten opzichte van de muren van het pand. De maaiveldhoogte is geschat op basis van het AHN.

¹⁵ Bosch 2005; Nederlands Normalisatie-Instituut 1989.

¹⁶ De Bakker 1989.

3.2 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

3.2.1 Lithologische beschrijving en interpretatie

De locatie van de boringen is weergegeven in afb. 9. De boorgegevens worden gepresenteerd in bijlage 1.

De bodemopbouw is gelijk in grote delen van het plangebied. Dit is in de onderstaande tabel schematisch weergegeven.

Pakket	Diepte (cm –mv / m +NAP)	Omschrijving	Interpretatie
1	0 - 20 / 2,50 - 2,30	Betonnen vloer	verharding
2	20 - 90 / 2,30-1,70	Matig fijn en matig siltig, donkerbruin-grijs zand met enkele puinresten en zandbrokken.	Opgebracht pakket
3	90 / 1,70-	Lichtbruin-grijs tot geel-grijs, zwak siltig en matig tot zeer fijn zand. Abrupte overgang naar bovenliggende laag.	C-horizont, dekzand

Uitzonderingen op de hierboven beschreven bodemopbouw zijn aanwezig in het noordoosten en zuidwesten van het plangebied, in respectievelijk boring 4 en boring 6. In boring 4 ligt de C-horizont direct onder de verharding en ontbreekt de donkere puinhoudende laag uit de andere boringen. Er zijn geen aanwijzingen voor een plaggendeek, ophooglaag of bodemvorming aangetroffen. Wel heeft de grond onder de top in deze boring een afwijkende bruine kleur ten opzichte van de overige boringen. Het pakket matig fijn, zwak siltig zand is minstens 165cm dik en heeft een zeer egaal voorkomen zonder doorworteling, inclusions of andere elementen die wijzen op verstoring van dit pakket. Mogelijk gaat het hier om een C-horizont met meer ijzerhoudende mineralen dan de omliggende delen van de C-horizont.

Boring 6 is niet inpassend geplaatst zoals de andere boringen, maar in de kleine buitenplaats in het zuidwesten van het perceel. De bovenste 90 cm van het bodemprofiel hier wordt gevormd door donkergrijs-bruin, matig siltig en zwak humeus zand met enkele puinfragmenten, zandbrokken en plantenwortels. Dit pakket is vergelijkbaar met de opgebrachte grond in de andere delen van het plangebied. Hieronder ligt een 20 cm dik pakket donkerbruin-grijs, matig humeus zand met veel wortels en een enkel puinfragment. Deze laag ligt vlak boven de bovengrens van het grondwater, en is geïnterpreteerd als een gebioturbeerde onderkant van het opgebrachte pakket. Hieronder ligt de onverstoorde C-horizont.

Het puinhoudende pakket tussen de verharding en de C-horizont heeft niet het voorkomen van een oud plaggendeek. De aangetroffen puinresten zijn van modern puin, zonder andere materialen zoals houtskool, verbrand bot of aardewerk. De enkeerdgrond is op basis van het moderne baksteenpuin van een relatief recente datum. In de ophoging zijn zandbrokken aanwezig die afkomstig zijn van de C-horizont. Hiermee is de top van de C-horizont niet meer intact aanwezig in het plangebied. Bij een bodem verstoord tot in de C-horizont zijn alleen de onderkanten van de dieper ingegraven archeologische sporen nog te verwachten. Bij archeologisch onderzoek in de omgeving van het plangebied zijn geen resten aangetroffen bij een vergelijkbare bodemopbouw. In het huidige plangebied is de kans op archeologische resten dan ook zeer klein.

3.3 Conclusies

De in paragraaf 3.1.1 gestelde onderzoeksvragen kunnen op basis van de bereikte resultaten als volgt worden beantwoord:

- *Wat is de geomorfologische situatie en de geologische en bodemkundige opbouw van het plangebied?*

Het plangebied ligt in een gebied met dekzandwelingen, waar lage of hoge enkeerdgronden aanwezig zijn. De bodemopbouw bestaat in het grootste deel van het plangebied uit een C-horizont waar een laag eerdgrond is opgebracht. Hier is de vloer van het huidige pand op aangelegd. In een enkele boring ligt de C-horizont direct onder de betonnen vloer. De eerdgrond heeft een dikte van circa 80 centimeter.

In boring 4 ligt de top van de C-horizont direct onder de betonnen vloer van het huidige pand. Ook in deze boring zijn geen aanwijzingen voor bodemvorming of de aanwezigheid van een archeologisch aangetroffen.

- *Is sprake van een natuurlijke (intacte) bodemopbouw of is deze (deels) verstoord? Indien sprake is van verstoringen, wat is de diepte en omvang van de verstoring?*
De top van de C-horizont is afgegraven of opgenomen in de bovenliggende eerdlaag. De dikte van deze laag is circa 80cm ten opzichte van de huidige vloer van het pand.
- *Zijn er archeologisch relevante geo(morfo)logische eenheden of lagen aanwezig in het plangebied?*
Er is geen archeologisch relevant niveau aangetroffen tijdens het onderzoek.
- *Alhoewel niet het doel van een verkennend booronderzoek, zijn er desondanks toch archeologische indicatoren aangetroffen?*
Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen tijdens het onderzoek.
- *In welk opzicht kan op basis van het veldonderzoek de archeologische verwachting worden bijgesteld?*
De verwachting kan worden bijgesteld van middelhoog tot hoog naar laag.
- *In hoeverre worden de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?*
Er worden een tweetal liftschachten gerealiseerd in de geplande ontwikkelingen. Deze zullen in ieder geval tot in de C-horizont worden ingegraven, waarbij eventueel aanwezige archeologische resten verstoord worden.
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*
Met het uitgevoerde onderzoek is het plangebied voldoende onderzocht. Er wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.

4 Aanbeveling

ADC ArcheoProjecten adviseert om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is nooit volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet.

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Literatuur

- Alterra**, 2008: *Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000; Landsdekkend digitaal bestand*.
- Alterra**, 2014: *Bodemkaart van Nederland 1:50.000; Landsdekkend digitaal bestand*.
- Bakker, H. de, J. Schelling, D.J. Brus & C. van Wallenburg**, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland : de hogere niveaus*. Wageningen.
- Bosch, J.H.A.**, 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport NITG 05-043-A).
- Cohen, K.M., E. Stouthamer, H.J. Pierik & A.H. Geurts**, 2012: *Digitaal Basisbestand Paleogeografie van de Rijn-Maas Delta*. Utrecht.
- Groenewoudt, B.J.**, 1994: *Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden*. Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten 17).
- Kars, H. & A. Smit** (red.), 2003: *Handleiding Fysiek Behoud Archeologisch Erfgoed*. Amsterdam (Geoarchaeological and Bioarchaeological Studies 1).
- Normalisatie-Instituut, Nederlands**, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*. Delft.
- SIKB**, 2018: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA)*. Gouda.
- TNO**, 2013: *Lithostratigrafische Nomenclator van de Ondiepe Ondergrond, versie 2013*.
- Tol, A.J., J.W.H.P. Verhagen & M. Verbruggen**, 2012: *Leidraad inventariserend veldonderzoek*. Gouda (SIKB uitgave, geactualiseerde versie).

Geraadpleegde websites

<https://archis.cultureelerfgoed.nl/>
<https://bagviewer.kadaster.nl>
<https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens>
<https://zoeken.cultureelerfgoed.nl/>
<http://www.bodemdata.nl>
<http://www.bodemloket.nl>
<http://www.ruimtelijkeplannen.nl>
<http://www.topotijdreis.nl>

Lijst van afbeeldingen en tabellen

Afb. 1 Locatie van het plangebied

Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

Afb. 3 Gemeentelijke beleidsadvieskaart, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen

Afb. 4 Locatie van het plangebied op de bodemkaart

Afb. 5 Locatie van het plangebied op de geomorfologische kaart

Afb. 6 Locatie van het plangebied op een topografische kaart uit 1832

Afb. 7 Locatie van het plangebied op een topografische kaart uit 1890

Afb. 8 Locatie van het plangebied op de topografische situatie in de tweede helft vd 20^e eeuw

Afb. 9 Boorpuntenkaart

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

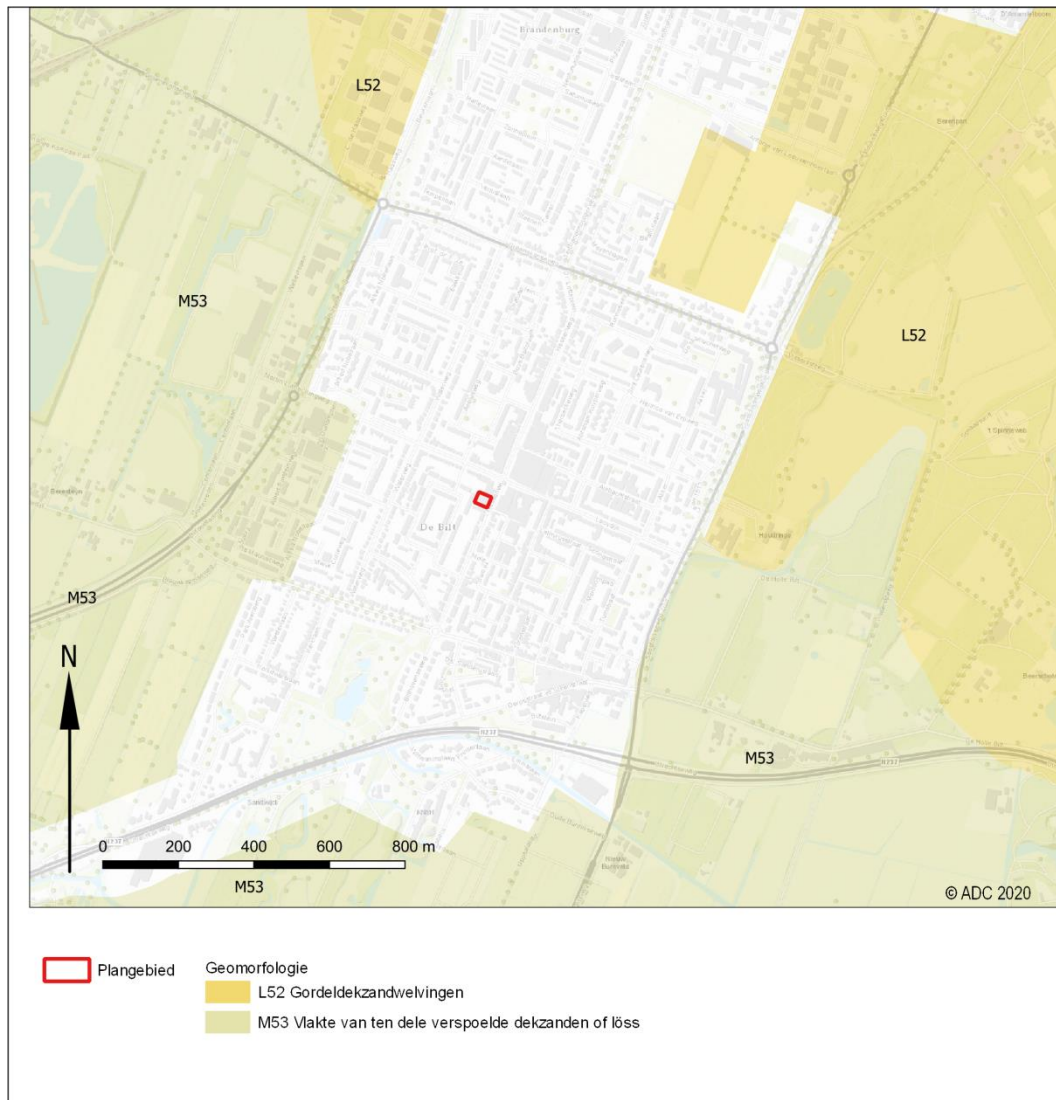
Tabel 2. Archeologische indicatoren en vondsten [In het geval van veel vondsten kan dit beter als aparte bijlage]

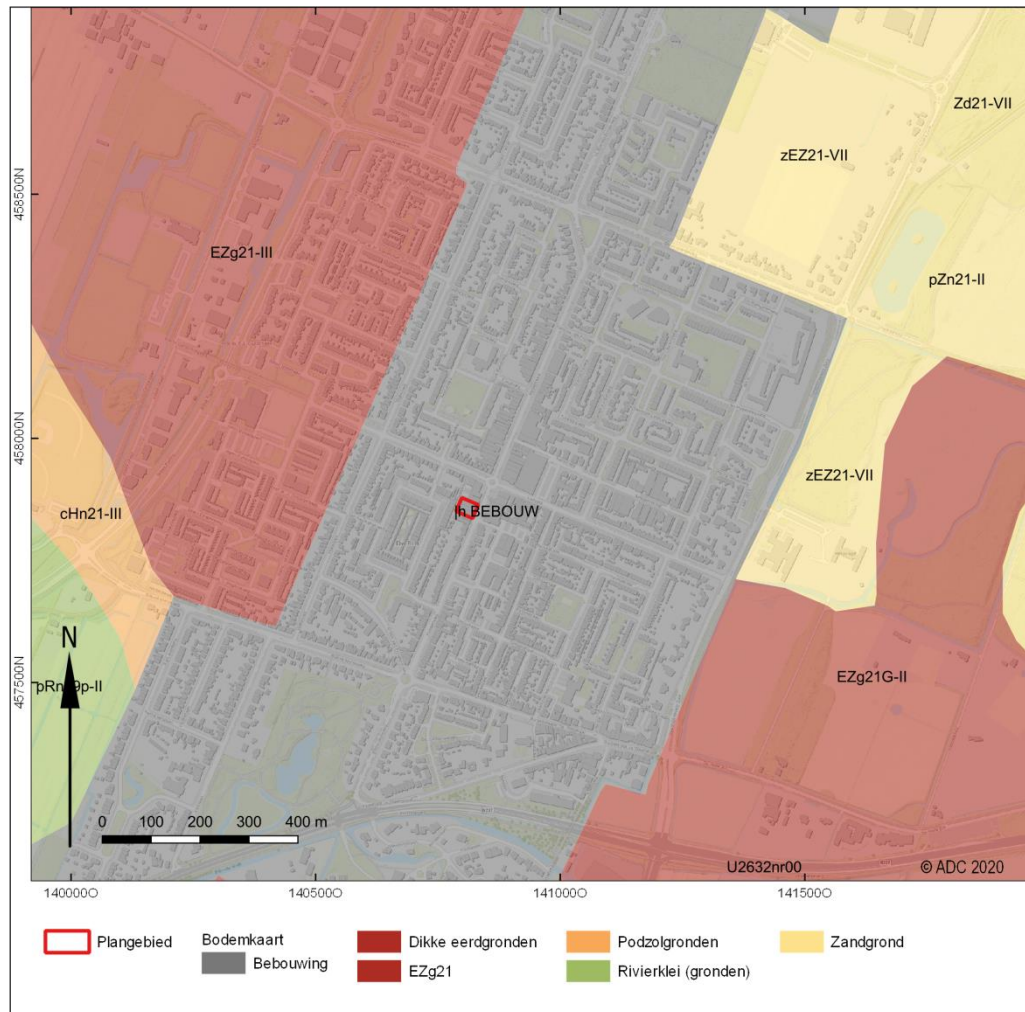
Afb. 1 Locatie van het plangebied

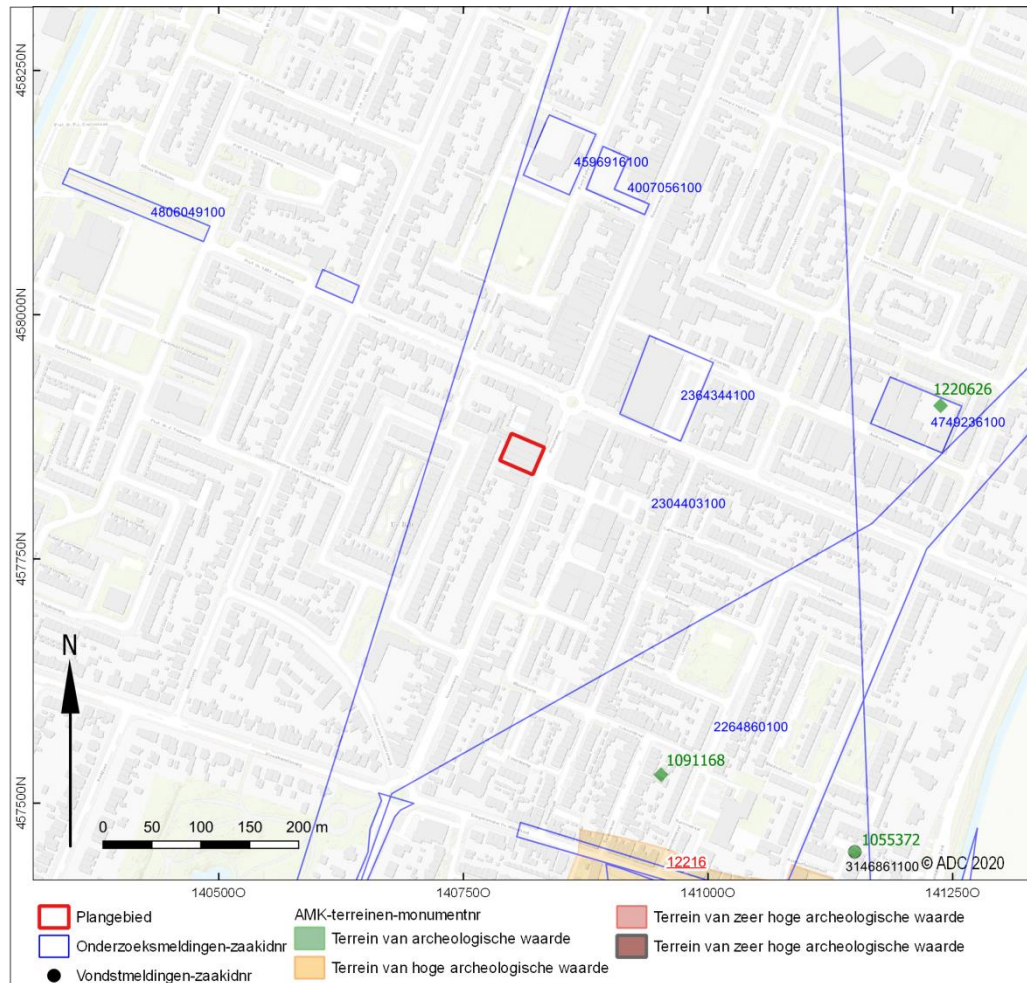
Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

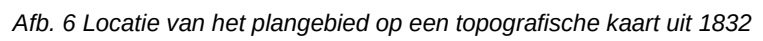
Afb. 3 Locatie van het plangebied op de geomorfologische kaart

Afb. 4 Locatie van het plangebied op de bodemkaart

Afb. 5 Gemeentelijke beleidsadvieskaart, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen

Afb. 7 Locatie van het plangebied op een topografische kaart uit 1890

Afb. 8 Locatie van het plangebied op de topografische situatie in de tweede helft vd 20^e eeuw

Afb. 9 Boorpuntenkaart

Boring: 4220910_1

Kop algemeen: Projectcode: 4220910, Boornummer: 1, Beschrijver(s): GN, Datum: 25-05-2022, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 200
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 140811, Y-coördinaat in meters: 457848, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 2.5, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: geschat, overige methoden
Plaats: Provincie: Utrecht, Gemeente: De Bilt, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten

Boring: 4220910_2

Kop algemeen: Projectcode: 4220910, Boornummer: 2, Beschrijver(s): GN, Datum: 25-05-2022, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 200
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 140797, Y-coördinaat in meters: 457863, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 2.5, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: geschat, overige methoden
Plaats: Provincie: Utrecht, Gemeente: De Bilt, Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten

Boring: 4220910_3

Kop algemeen: Projectcode: 4220910, Boornummer: 3, Beschrijver(s): GN, Datum: 25-05-2022, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 200
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 140807, Y-coördinaat in meters: 457874, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 2.5, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: geschat, overige methoden
Plaats: Provincie: Utrecht, Gemeente: De Bilt, Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten

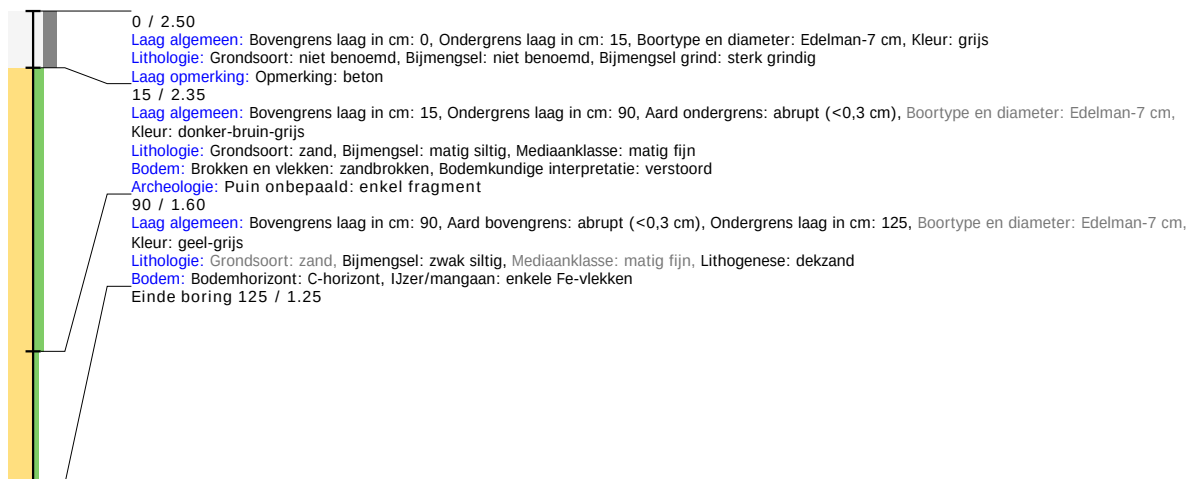
Boring: 4220910_4

Kop algemeen: Projectcode: 4220910, Boornummer: 4, Beschrijver(s): GN, Datum: 25-05-2022, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 200
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 140826, Y-coördinaat in meters: 457860, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 2.5, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: geschat, overige methoden
Plaats: Provincie: Utrecht, Gemeente: De Bilt, Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten

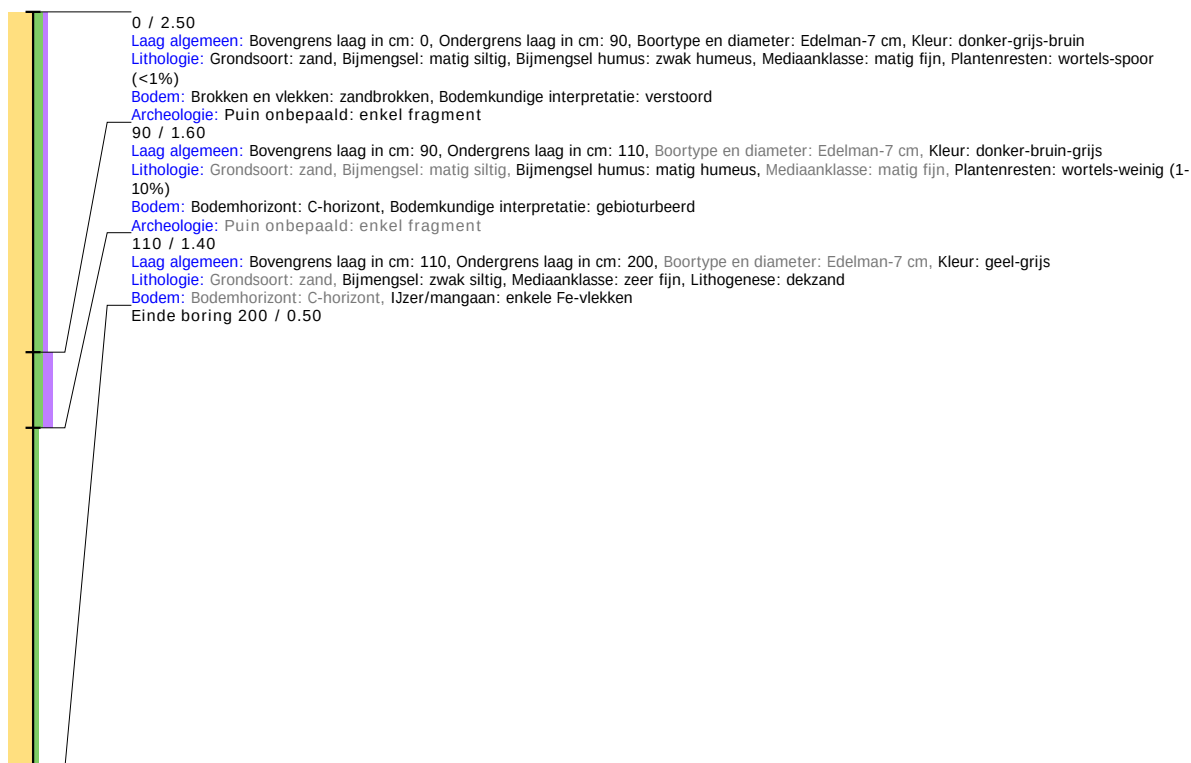
Boring: 4220910_5

Kop algemeen: Projectcode: 4220910, Boornummer: 5, Beschrijver(s): GN, Datum: 25-05-2022, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 125
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 140816, Y-coördinaat in meters: 457857, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 2.5, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: geschat, overige methoden
Plaats: Provincie: Utrecht, Gemeente: De Bilt, Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten

Boring: 4220910_6

Kop algemeen: Projectcode: 4220910, Boornummer: 6, Beschrijver(s): GN, Datum: 25-05-2022, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 200
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 140797, Y-coördinaat in meters: 457851, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 2.5, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: geschat, overige methoden
Plaats: Provincie: Utrecht, Gemeente: De Bilt, Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten

ROM INTEGRAAL ADVIES

Aan Gemeente De Bilt
T.a.v. J. Theeuwen
Onderwerp Milieuadvies beoordeling archeologisch bureau- en booronderzoek
wijzigingsplan Hessenweg 109-115 in De Bilt
Adviseur ROM D. Storm
Telefoon 088 - 022 50 00
Datum 21 juli 2022
Kenmerk Z/20/163071 / D - 656762

Inleiding

Gemeente De Bilt heeft ons gevraagd het archeologisch bureau- en verkennend booronderzoek in het kader van het wijzigingsplan Hessenweg 109-115 te beoordelen. We hebben eerder het wijzigingsplan beoordeeld (Z/20/163071 / D – 529075 / D – 535934 / D – 552635) en zijn nu gevraagd het archeologisch bureau- en inventariserend veldonderzoek te beoordelen.

Korte conclusie

Thema	Beoordeling	Opmerkingen/Belemmeringen
Archeologie	Akkoord	-

Advies:

1. Geen vervolgonderzoek verplicht te stellen.
2. De dubbelbestemming archeologie uit het wijzigingsplan te verwijderen.
3. Het rapport van het archeologische onderzoek is akkoord.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 Een vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

Het uitgevoerde bureau- en booronderzoek (Nieuwlaat 2022) heeft geen aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van waardevolle archeologische resten in het plangebied. Uit het onderzoek is gebleken dat het archeologisch relevante niveau (top van het dekzand) niet meer intact is. De kans op het aantreffen van archeologische resten is daarom klein. Wij onderschrijven de conclusie van het onderzoeksbureau dat een vervolgonderzoek niet nodig is.

2.1 Een dubbelbestemming archeologie is niet langer noodzakelijk.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek wordt de archeologische verwachting voor het plangebied bijgesteld naar een lage verwachting. Bescherming van archeologische waarden door middel van een dubbelbestemming archeologie is niet langer noodzakelijk. De dubbelbestemming archeologie kan uit het wijzigingsplan worden verwijderd.

3.1 Het rapport van het bureau- en booronderzoek is akkoord.

Wij hebben het rapport beoordeeld en hebben geen opmerkingen. Het onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) en het vastgestelde Plan van Aanpak (Nieuwlaat 2020). De conclusies zijn helder en goed onderbouwd. Het rapport kan worden goedgekeurd en definitief gemaakt.

Wat is getoetst?

- Nieuwlaat, G.P.A.M. 2022: *Hessenweg 109-115, De Bilt. Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek*. ADC-rapport 5315, concept d.d. 1 juli 2022, ADC ArcheoProjecten, Amersfoort.

Waaraan is getoetst?

- Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) versie 4.1.
- Nieuwlaat, G.P.A.M. 2020: Plan van Aanpak inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek, Hessenweg 109-115 De Bilt. Goedgekeurde versie d.d. 19 november 2020, ADC ArcheoProjecten, Amersfoort.
- Archeologisch Informatie Systeem ARCHIS van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.
- Erfgoedwet 2016.
- Archeologiebeleid gemeente De Bilt: Wink, K., J. Sprangers, W.B. Verschoof, S. van der Veen & J.A.T. Wijnen 2013: *Archeologische (verwachtings)waarden- en beleidsadvieskaart van de gemeente De Bilt*. RAAP-rapport 2596, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.